

PÖYTÄKIRJANOTE

Maankäyttöjaosto

Sivu 1

§ 40

15.06.2020

§ 40 LAUSUNTO LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖLLE LAAJAKAISTARAKENTAMISEN TUEN LAKILUONNOKSESTA (M67/5.5.2020)

Asia Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta laiksi liittyen laajakaistarakentamisen tukeen 12.6.2020 mennessä. Lausunto pyydetään jättämään lausuntopalvelu.fi palveluun.

Valtakunnallisessa Nopea laajakaista -tukiohjelmassa on myönnetty julkista tukea huippunopeiden laajakaistaverkkojen rakentamiskustannuksiin vuodesta 2011 alkaen. Tukea on myönnetty verkon rakentamiseen alueille, joille ei markkinaehtoisesti syntyisi verkkoa. Ehdotetun määritelmän mukaisesti nopealla laajakaistayhteydellä tarkoitettaisiin yhteyttä, joka pystyy tarjoamaan 100 Mbit/s symmetrisen häiriöttömän yhteyden tavanomaisissa ruuhka-aikaolosuhteissa. Määritelmä on teknologianeutraali, mutta yhteysnopeudensaavuttaminen edellyttää nykyteknologialla käytännössä kiinteää verkkoa.

Nopea laajakaista -tukiohjelmaan liittyvät tukihakemukset on tullut toimittaa Liikenne- ja viestintävirastolle vuoden 2018 loppuun mennessä. Tuettujen yhteyksien rakentaminen ja tukien maksaminen jatkuu kuitenkin vuoteen 2021 saakka. Vuoden 2018 loppuun mennessä tukiohjelmaan puitteissa oli rakennettu laajakaista-saatavuus noin 83 000 kotitaloudelle. Tukiohjelman tavoitteena oli ulottaa laajakaista 130 000 kotitaloudelle. Tämänhetkisten arvioiden mukaan tukiohjelman tavoitteet saavutetaan. Suomessa on kuitenkin yhä alueita, joille laajakaistayhteyksien markkinaehtoisuuden ei uskota syntyvän esimerkiksi pitkien etäisyyksien vuoksi.

Tukiohjelman ehdot vastaisivat pääasiallisesti laajakaistarakentamisen tuesta haja-asutusalueilla annettun lain mukaisia aiemman Nopea laajakaista -tukiohjelman ehtoja. Tukiohjelmassa kuntien maksuosuusluokitus säilyisi pääosin ennallaan. Kuntien jaottelu maksuluokkiin tehtäisiin kuitenkin uudelleen, jotta se vastaisi maksuosuusluokituksen tarkoitusta.

Maakuntaliittojen tehtävänä olisi yhdessä kuntien kanssa määrittää hankehakuun soveltuvat hankealueet ja viedä hankkeet kilpailutusmenettelyyn. Kilpailutuksessa valituksi tulleet yritykset voisivat hakea valtiontukea suunnitellulle viestintäverkolle Liikenne- ja viestintävirastolta. Maakuntaliittojen ja kuntien kilpailutukseen valitsemien hankealueiden toteuttamiseen tulisi olla hankkeen sijaintikunnassa kiinnostusta ja riittävät taloudelliset resurssit.

Valmistelija AK/em

Ehdotus Maankäyttöjaosto päättää antaa laajakaistarakentamisen tuen lakiluonnoksesta seuraavan lausunnon:

Varsinais-Suomen liitto on kilpailuttanut aiemman laajakaistarakentamisen tuen mukaiset kilpailutusalueet kahdesti, viimeksi vuoden 2018 aikana. Tarjouksia tuli näissä kilpailutuksissa vain neljän kunnan alueelle ja kuntien kiinnostus tuen hyödyntämiseen oli suhteellisen vähäistä vain kahden kunnan osallistuessa hankkeeseen. Yhtenä haasteena kunnissa koettiin se, että velvoitteena oleva kunnan tuki ja osallistumismaksu kohdentuisi mahdollisesti epätasa-arvoisesti kuntalaisiin nähden, sillä koko kunnan kattavan verkon rakentaminen kilpailutusten perusteella ei olisi ollut mahdollista. Lisäksi Varsinais-Suomen alueella on hyvin laajoja tukikelvottomia alueita olemassa olevan verkon laajuuden vuoksi ja kattava langattomien yhteyksien toimivuus on vähentänyt kiinteään yhteyteen liittyvien uusien asiakkaiden mielenkiintoa liittymiseen. Vaikka langatonverkko Varsinais-Suomen alueella on kattava, on se useilla alueilla toimivuudeltaan hyvin epävarma ja yhteysnopeudeltaan hidas nykypäivän tarpeisiin nähden.

Lakiehdotuksen perusteluosassa on pohdittu vaihtoehtoisia toteutustapoja kiinteiden yhteyksien sijaan siten, että kiinteän miniminopeuden sijaan tukikelpoisuuden ehtona olisi laadulliset kriteerit kuten monipaikaisten edellytysten turvaaminen. Tällöin yhteysvaatimuksesta verkon nopeuden osalta jouduttaisiin tinki-

Pöytäkirjaotteen oikeaksi todistaa:

Erika Mäkeläinen

Turussa 18.6.2020

Pöytäkirjanpitäjä

PÖYTÄKIRJANOTE

Maankäyttöjaosto

§ 40

15.06.2020

Sivu 2

mään siten, ettei 100 Mbit/s yhteysnopeutta saavuteta, mutta parannetut yhteydet saavuttaisivat aiempaa enemmän käyttäjiä. Toisaalta aineistoissa on tunnistettu se, että langattoman verkon nopeuden vaihtelu on nykyisellään suurta, vaikka verkon näennäinen kapasiteetti ja kattavuus olisikin hyviä.

Varsinais-Suomen alueella on hyvin pieniä tukikelpoisia alueita maaseutu ympäristöissä sekä hyvin kalliita ja haasteellisia rakentamisympäristöjä esimerkiksi saaristoalueilla. Näillä alueilla mahdollisesti kiinteään liittymään liittyvien asiakkaiden määrä on hyvin pieni ja toisaalta pitkien ja haasteellisten etäisyyksien vuoksi liittymis- ja perustamismaksut hyvin suuret. Erityisesti hankkeiden toteuttamisen suuri hinta lankeaa kuntien maksuosuuksiin, joka järjestäen Varsinais-Suomen alueella on suurin mahdollinen. Varsinais-Suomen erityispiirteenä on suuri vapaa-ajanasutuksen määrä, joka tukeutuu merkittävästi osin langattomaan verkkoyhteyteen. Mikäli alueen vapaa-ajanasutuksen ja siellä tehtävää merkittävästi tehtävää etätöitä halutaan edistää, tulisi erityisesti kehittää myös olemassa olevien langattomien verkkojen kapasiteettia.

Langattoman verkon nopeusvaihtelu aiheuttaa merkittävää haastetta mm. maaseutuelinkeinojen ja etätöiden edistämiseksi. Tämän vuoksi uuteen laajakaistarakentamisen tukeen tulisi vakavasti miettiä langattomien verkkojen kehittämiseen liittyvää tukea, jolla yhteysnopeuksia voitaisiin kokonaisuudessaan parantaa, vaikakaan sillä ei taata jatkuvaa 100 Mbit/s nopeutta. Tämä tuki tulisi kohdistaa mahdollisuuksien mukaan heikoimpiin ja tehottomiin kohteisiin, joissa verkkonopeuden vaihteluväli on suurinta. Tuen pitäisi myös mahdollistaa vapaa-ajanasutuksen piirissä olevat. Lisäksi tukimuotoa tulisi pohtia siten, ettei kunnan maksuosuuden toteutuminen olisi välttämätöntä tuen saatavuuden osalta.

Nykyisessä tilanteessa ja esitetyllä uudella tuella ei Varsinais-Suomen alueella ole realistista nähdä, että kunnat pystyisivät sitoutumaan niin suuriin taloudellisiin panostuksiin tai että niiden intressi olisi merkityksellisesti muuttunut aiempien kilpailutusten jälkeen, että kiinteää laajakaistayhteyttä saataisiin kasvatettua alueella. Myöskään pienten tukikelpoisten alueiden oletettu liittymä määrä jää todennäköisesti hyvin pieneksi, minkä vuoksi operaattorit eivät näe uuden verkon rakentamista kannattavana. Mikäli tukiehtoihin ei tule merkittäviä muutoksia, ei Varsinais-Suomen liitto näe tarpeen mukaisena avata kolmatta kertaa tarjouskilpailua alueellaan sen suuren työmäärän ja aiempien kilpailutusten heikkojen tulosten vuoksi.

Lausunto lähetetään: Lausuntopalvelu.fi palveluun

Tiedoksi: Varsinais-Suomen ELY-keskus, Timo Metsä-Tokila

Päätös Jäsen Halkilahti ilmoitti olevansa esteellinen ja poistui kokouksesta klo 08.33 ennen asian käsittelyn aloittamista. Ehdotus hyväksyttiin.

Lisätietoja erikoissuunnittelija, kiertotalous ja energia, Aleksis Klap, puh. 040 721 3137, etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

Pöytäkirjaotteen oikeaksi todistaa:

Erika Mäkeläinen

Turussa 18.6.2020

Pöytäkirjanpitäjä

PÖYTÄKIRJANOTE

Maankäyttöjaosto

§ 40

15.06.2020

Sivu 3

Pöytäkirjaotteen oikeaksi todistaa:

Erika Mäkeläinen

Turussa 18.6.2020

Pöytäkirjanpitäjä